

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Muammer GÜLER tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 06.11.2013

Melda ONUR
İstanbul Milletvekili

3194 sayılı İmar Kanunu'nun amacı "yerleşme yerleri ile bu yerlerdeki yapılaşmaların; plan, fen, sağlık ve çevre şartlarına uygun teşekkülünü sağlamak" olduğu (madde: 1), "Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kalan yerlerde yapılacak planlar ile inşa edilecek resmi ve özel bütün yapıların bu Kanun hükümlerine tabi" olduğu (madde: 2), Türkiye sınırları içindeki "Herhangi bir sahanın, her ölçekteki plan esaslarına, bulunduğu bölgenin şartlarına ve yönetmelik hükümlerine aykırı maksatlar için kullanılamayacağı" (madde: 3) belirtilmiş, imar planları ile ilgili görev ve yetkilere Yasanın 8. ve 9. maddeleri ile 5393 sayılı Belediye Yasası ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Yasası yanı sıra pek çok özel yasada yer verilmiş ve bu arada, imar planlarının yapımında uyulacak esaslar Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik ile açıklanmış bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat gereği, "çevre düzeni planı", nazım imar planı", uygulama imar planı" ile ilgili olarak büyükşehirlerde büyükşehir belediyelerine önemli yetkiler verilmiştir. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7/b maddesinde; "Madde 7- Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır: b) Çevre düzeni plânına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar plânını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak; büyükşehir içindeki belediyelerin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları uygulama imar plânlarını, bu plânlarda yapılacak değişiklikleri, parselasyon plânlarını ve imar ıslah plânlarını aynen veya değiştirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek; nazım imar plânının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmayan ilçe ve ilk kademe belediyelerinin uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmak veya yaptırmak." şeklinde Büyükşehir Belediyelerine verilen yetkilerin yanı sıra Büyükşehir Belediye Başkanına verilen yetkiler de Yasanın 14. maddesinde açıklanmıştır.

Gerek Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik ve gerekse planlama mevzuatı ve Danıştay içtihatları, imar planlarının 15-20 yıllık projeksiyonla hazırlanacağını öngörmektedir. Yukarıda belirtilen imar planlarında bulunan sosyal ve teknik alt yapı alanlarının kaldırılması, küçültülmesi veya yerinin değiştirilmesine dair plan değişikliklerinin zorunluluk olmadıkça yapılamayacağı, zorunlu hallerde böyle bir değişikliğin yapılabilmesi için Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin 27., 28., 29., 30. ve 31. maddelerinde belirtilen şartlara uyulması gerektiği belirtilmiştir. 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8. maddesinde, "Onaylanmış planlarda yapılacak değişiklikler de yukarıdaki usullere tabidir." denilerek yasada ve yönetmelikte hangi tür ve ölçekte plan değişikliği yapılacak ise o tür ve ölçeğin gerektirdiği imar planı yapımı koşullarının izlenen usulün plan değişikliklerinde de yerine getirileceği belirtilmiştir.

Görüldüğü gibi, hangi tür ve ölçeklerde imar planı değişikliği yapılırsa yapılsın mevzuatın aradığı tüm koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir.

Buna karşın, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan ve 2006 yılında yürürlüğe konulan 1/100 000 ölçekli İstanbul İl Çevre Düzeni Planı yargının vermiş olduğu kararlar nedeniyle bu kez 2009 yerel seçimlerine 1 ay kala tekrar onaylanarak yürürlüğe konulmuştur. Gerek 2006 ve gerekse 2009 tarihli İstanbul İl Çevre Düzeni Planında, "3. Köprü, 3. Havalimanı, iki adet nüfusu 1 milyon olan yerleşim alanı, Kanal İstanbul" başta olmak üzere İstanbul'un geleceğini büyük ölçüde etkileyecek ve mevcut imar planlarını baştan aşağı değiştirecek arazi kullanım kararlarına yer verilmemiştir. Ancak, ne oldu ise, Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yapılan açıklamaların ardından sözü edilen fonksiyonların ve arazi kullanım kararlarının İstanbul İl Çevre Düzeni Planı'na işlenmesine karar verildiği, buna karşın, diğer plan kararlarının olduğu gibi kaldığı değişikliklere karar verilmiş, plan yapımında 20 yıl değil ancak 3 yıl sabredilerek İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından onaylanan İl Çevre Düzeni Planı fiilen ortadan kaldırılmıştır.

34037

Bu arada, gerek İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi ve gerekse ilçe belediye meclislerince binlerce plan değişikliklerinin yapıldığı, bu plan değişikliklerinin yukarıda belirtilen yasa ve yönetmeliğin aradığı koşullar yerine getirilmeden gerçekleştirildiği, aşırı yapı yoğunluklarının öngörüldüğü, bazı kişi ve kuruluşlara özel imar ayrıcalıklarının getirilerek kamu eliyle haksız kazanç elde etmelerine sebep olunduğu, planlamada aranan bütünlüğü bozacak şekilde ve özellikle tarihi yarımada'nın silüetini bile bozacak kadar aşırılığa gidilerek şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına ve kamu yararına aykırı plan kararlarının üretildiği ve plan değişiklikleri yoluyla planların yaz boz haline getirilerek İstanbul'un ulaşım ve altyapı sisteminin ve yaşam destek sistemlerinin kaldıramayacağı bir süreç doğru gidildiği, bu sürecin kamuoyunu ve İstanbul hemşehrilerini rahatsız edecek boyutlara ulaştığı görülmektedir.

Bu durumda;

1-2004 yılı Mart ayında yapılan yerel seçimlerden itibaren günümüze kadar; 1:25.000-1:100.000 ölçekleri arasındaki İl Çevre Düzeni Planı, 1:5.000-1:25.000 ölçekleri arasındaki Nazım İmar Planı, 1:1.000 ölçeğinde Uygulama İmar Planı olmak üzere belirtilen tür ve ölçeklerde, yıllar itibarıyla ve ilçeler bazında kaç adet plan değişikliği yapılmıştır?

2-Yapılan plan değişikliklerinin kaç adedi ilçelerden gelen teklif üzerine, kaç adedi bizzat İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılmıştır? Bu değişikliklerin ilçelere ve yıllara göre dağılımı nedir?

3-Plan değişikliklerinin konusu nedir? Bir diğer deyişle, yapılan plan değişikliklerinin konut, ticaret, konut+ticaret ve benzeri yapılaş amaçları ile bunların yıllara ve ilçelere göre dağılımı nedir?

4-Plan değişikliklerinin kaç adedinin yürürlüğü idari yargı tarafından durdurulmuş veya iptal edilmiştir. Yürürlüğü durdurulan veya iptal edilen plan değişikliklerinin yıllara ve ilçelere göre dağılımı nedir?

5-Plan değişikliklerinin kaç adedi talep üzerine kaç adedi bizzat İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından resen yapılmış ve/veya işleme konulmuştur. Bu tür plan değişikliklerinin yıllara ve ilçelere göre dağılımı nedir?

6-Plan değişikliği talebinde bulunanların içinde kişi, şirket, vakıf, dernek sayısı ile yabancı gerçek ve tüzel kişilerin sayısı kaçtır? Ve dağılımı nedir?